



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 800
din 04.12.2008

Dosar nr.: 570/2008

Petiția nr: 10355 din data de 04.08.2008

Petent: Asociația ACCEPT

Reclamat: G A

Obiect: discriminare bazată pe criteriul orientării sexuale

I. Părțile

1. Petent

Asociația ACCEPT, București, str. Lirei, nr.10, sector 2

2. Reclamat

G A

II. Procedura de citare a părților

În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa înregistrată cu nr.13922 din 29.10.2008 Colegiul Director al CNCD a citat petentul în vederea audierii.

Prin adresa nr.13921 din 29.10.2008 Colegiul Director al CNCD a citat pe domnul G A



Audierea părților a avut loc la data de 27.11.2008, ora 9.00, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

La termenul stabilit de Consiliu s-a prezentat doamna M D însoțită de avocat M M A G nu s-a prezentat la audiere.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

Prin plângerea înregistrată, petenta susține că este discriminată datorită faptului că barul pe care l-a deschis în localitatea Constanța putea fi frecventat și de către clienți care au orientare sexuală minoritară.

La sfârșitul lunii mai 2008, petenta a deschis un bar – club DIVA care este “gay friendly”, fiind situat pe aceeași stradă pe care locuiește dl A G , vicepreședinte al partidului PNG, filiala Constanța.

La începutul lunii iunie 2008, A G i-a solicitat telefonic petentei M D să închidă barul motivul fiind orientarea sexuală a clienților “homosexuali” aducându-i injurii și chiar amenințând-o cu moartea și va face tot posibilul de a închide clubul de pe strada sa, făcând referire la angajarea unor persoane din lumea interlopă.

În noaptea din data 28-29 iunie 2008, dl A G însoțit de 10-12 persoane au pătruns în incinta barului unde au adus injurii și expresii cu caracter discriminator la adresa persoanelor cu orientare sexuală minoritară care ar frecventa barul respectiv. Acesta a adresat cuvinte jignitoare referitoare la orientarea sexuală către clienții barului, gonindu-i din local.

Petenta a apelat la serviciul de urgență 112 solicitând ajutorul organelor de poliție și a acționat butonul de panică declanșând alarma pentru intervenția firmei de securitate KOKKAI cu care are contract.

Până la momentul sosirii poliției și a celor de la firma KOKKAI, dl G A împreună cu persoanele care l-au însoțit au ieșit în stradă, în fața barului, unde au continuat scandalul chiar și după sosirea organelor de poliție aducând jigniri cu conotație sexuală atât la adresa administratoarei cât și la adresa clienților prezenți în club.

În săptămâna următoare au urmat aproape zilnic controale ale Primăriei, Gărzii Financiare, Poliției Economice, aceste controale fiind făcute la sesizarea dlui G A , unde se face referire la orientarea sexuală a clienților localului.

În urma incidentului din noaptea de 28-29 iunie 2008, a fost obligată să schimbe locația barului deoarece clienților le era teamă să mai frecventeze clubul.

Din declarațiile existente la dosar a numiților N D , G A clienți ai barului, P T , barman în cadrul barului, precum și declarația lui C C , asociat al petentei, rezultă faptul că în seara zilei de 28-29.06.2008, se aflau în barul Diva când domnul A G însoțit de un grup de persoane a pătruns în bar adresând cuvinte jignitoare atât patronilor cât și



clienților, expresiile folosite având caracter discriminator la adresa persoanelor cu orientare homosexuală minoritară.

Potrivit petiției dnei M D și potrivit declarațiilor anexate la dosar, aparținând numiților N D , G A , clienți ai barului, P T , barman în cadrul barului, dl A G s-a exprimat utilizând expresii ca: „poponar jegos”, „travestit împuțit”, „lesbiene limbiste”, „poponari nenorociți”.

Polițiștii sosiți la fața locului au declarat că au fost dirijați de către dispeceratul subunității să se deplaseze la clubul Diva unde a avut loc un litigiu între un grup de persoane de sex bărbătesc și reprezentanți ai clubului Diva. În cursul investigației efectuate de către Serviciul de investigații al CNCD, polițiștii care s-au deplasat la sediul barului în noaptea de 28 - 29 iunie 2008, au declarat că nu au auzit ca persoanele implicate în conflict să fi adresat expresii cu caracter jignitor referitoare la orientarea sexuală minorităta a clienților barului.

Sustinerile A G

În luna septembrie 2008, echipa de investigație a C.N.C.D. s-a deplasat la domiciliul dlui A G . Deoarece nu s-a putut lua legătura cu reclamatul, echipa de investigații i-a înmănată o adresă soției sale, dna A E , pentru a-și exprima un punct de vedere cu privire la aspectele sesizate de către dna M D , termenul fiind de 30 de zile. Adresa a fost înmănată dnei A E la data de 24.09.2008.

În urma citării reclamatului prin adresa nr.13921 din 29.10.2008, pentru data de 27.11.2008, acesta nu s-a prezentat la citare și nici nu a transmis un punct de vedere cu privire la situația sesizată.

III. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director, reține că petenta, prin plângerea înregistrată cu nr. 10355 din data de 04.08.2008, consideră că aducerea de injurii clienților barului precum și dnei M D , injurii legate de presupusa orientare sexuală a acestora, este discriminatorie.

În vederea analizării situației de fapt prezentate în petiție și pentru a constata existența unei fapte de discriminare, trebuie avute în vedere mai multe aspecte:

În fapt, Colegiul director al CNCD reține că prin petiția formulată de către dna M D se solicită constatarea unei fapte de discriminare și că prin injuriile ce au fost aduse dnei M și clienților barului său cu privire la orientarea sexuală, le-a fost încălcat dreptul al demnitate personală potrivit prevederilor **art. 15 din O.G. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.



Criteriul invocat de către petente este criteriul orientării sexuale, criteriu prevăzut de **art. 2, alin. 1 O.G. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

În drept, Colegiul Director reține că potrivit **Constituției României, art. 20 alin 1**, *„Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”*

Potrivit **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale ratificată de România prin Legea nr. 30/1994**: *„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.*

Potrivit **art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, *„(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Potrivit **art. 2, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, *„Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care la generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe (...)”.*

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a răspunde următoarelor probleme din speța de față:

- dreptul la liberă exprimare;
- dreptul de a nu fi supus discriminării.

Dreptul privind libertatea de exprimare

În acest context, Curtea reiterează că libertatea de expresie constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, *Lingens vs. Austria*, *Oberschlick vs. Austria*, *Sunday Times vs. U.K.*, *Observer și Guardian vs. U.K.*, *Castells vs. Spania*,



Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

Dreptul de a nu fi supus discriminării.

Raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, trebuie reținut că fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului în cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie a pronunțat prima decizie a unei instanțe internaționale prin care s-a precizat că discriminarea poate constitui una din formele de „tratament degradant”, interzise ca parte a dreptului de a nu fi supus torturii. Comisia a susținut că „diferit de orice considerație privind articolul 14 al Convenției, discriminarea bazată pe rasă poate, în anumite circumstanțe, să constituie în sine tratament degradant în sensul articolului 3 al Convenției”. Comisia a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens vezi CEDO, cauza Cyprus v.Turkey, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza Moldovan and others v. România, Judgment No. 2, 12 July 2005)

Aplicând aceste principii statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la elementele de fapt ale obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează la prevederile **art 2, al (4) din OG 137/2000**, republicată care prevede:

„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prevede în **articolul 1** că „în România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, (...), libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate prin lege”.

În aceste condiții se impune analizarea plângerii înaintate spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin prisma interferenței dintre dreptul la liberă exprimare exercitat de dl. G. A. și dreptul la demnitate personală invocat de către dna M. D. în sesizarea transmisă.

Potrivit **art. 30, alin. 1 și 2 din Constituția României** „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.”

Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă



exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** *"Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri."

În aceste condiții exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

Prevederile **art. 30 din Constituția României** trebuie coroborate cu prevederile **art. 15 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, potrivit căruia *"Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propaganda naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia."*

Referindu-se la sintagmele reținute spre analiză și care fac obiectul plângerii deduse spre soluționare CNCD, Colegiul director a considerat că aceste afirmații au un caracter denigrator și aduc atingere demnității petentei și clienților barului petentei, prin crearea unei atmosfere umilitoare, bazată pe criteriul presupusei orientări sexuale a acestora.

Colegiul director reține că exprimarea opiniilor personale în public trebuie protejată prin garantarea libertății de exprimare.

Cu toate acestea, exercitarea acestor drepturi și libertăți nu justifică utilizarea unui limbaj cu caracter discriminatoriu bazat pe criteriul orientării sexuale la adresa petentei și clienților barului pe care îl administra.

Din declarațiile depuse la dosar cu privire la modul în care aceste referiri la orientarea sexuală a petentei și a clienților barului său au fost făcute, rezultă că aceste referiri reprezintă o incitare la discriminare potrivit art. 30, alin. 6 din Constituția României, precum și o încălcare a dreptului la demnitate personală potrivit art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Referindu-ne la jurisprudența Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la utilizarea unor sintagme precum „tigan împutit”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, „mămuțe”, „mămuțe”, „fă”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane, Colegiul Director a analizat contextual afirmațiile cu caracter discriminatoriu, raportându-le la întreg, având în vedere modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul acestora.



Având în vedere prevederile legale, precum și sesizarea petentei, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării consideră că utilizarea în public, a unui limbaj jignitor, cu caracter discriminatoriu, la adresa anumitor categorii de persoane încalcă principiul egalității tratament și aduce atingere dreptului la demnitate personală a acestor persoane așa cum este prevăzut de art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și alin. (7) și art. 26 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 8 voturi** pentru ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. utilizarea în public a expresiilor jignitoare și ofensatoare de către dl A G cu privire la orientarea sexuală a petentei și a clienților barului pe care aceasta îl administrează, constituie fapte de discriminare bazate pe criteriul orientării sexuale potrivit art. 2, alin. 4 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. sancționarea dlui. A G cu amendă contravențională în cuantum de 4000 lei, în baza prevederilor art. 26, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
3. se va comunica părților hotărârea Colegiului director, potrivit art. 20, alin. 8 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

IV. Modalitatea de plată a amenzii

La Trezoreria Constanța, conform Ordonanței Guvernului nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Contravenientul are obligația să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 zile din momentul în care hotărârea constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20, alin. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal potrivit Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.



Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC - Membru

COMSA CORINA NICOLETA – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

ISTVAN HALLER – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Data redactării 20. 01. 2009

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

